

מבצע עובדה

במרץ 1949 תערכו דיונים ברודוס על שביתת הנשק בסוף מלחמת העצמאות. בין הנושאים שעמדו על הפרק הוא עיצוב הגבולות של מדינת ישראל. העקרונות המנחים היו שמירה על שטחים שכל צד במלחמה החזיק בהם בתום המלחמה, וכן התחשבות בעקרונות של מפת החלוקה.

הירדנים תבעו דרישה על הנגב, בטענה שזו יחידה גיאוגרפית אחת עם הרי אדום. זאת למרות שבמפת החלוקה הנגב נמצא בשליטה ישראלית.

מדינת ישראל הוציאה מבצע מיוחד - "מבצע עובדה"- לקביעת עובדה בשטח לשליטת ישראל על הנגב. מבצע זה היה האחרון במלחמת העצמאות והוא מסמל את סופה של המלחמה.

ב-6 למרץ יצאו מבאר שבע שלוש חטיבות:

1. חטיבת אלכסנדרוני- שיועדה להגיע לדרום ים המלח עד לעין גדי.
2. חטיבת גולני- שיועדה להגיע לאום רשרש דרך הערבה.
3. חטיבת הנגב- שיועדה להגיע לאום רשרש דרך המרכז הנגב.

החטיבות נעו בדרכן כמעט ללא הפרעה. ב-10 למרץ, י"א אדר תש"ט, בשעה 15:00 הגיעה חטיבת הנגב למשטרת אום רשרש. השוטרים הירדנים ששהו במקום ברחו לעקבה. אום רשרש נכבשה כיבוש שקט ללא ירייה אחת. לחטיבה לא היה דגל תקני להניף במקום, ואלתרו דגל באמצעות גופיה ודיו. דגל זה כונה "דגל הדיו". כעבור שתיים הגיעה חטיבת גולני עם דגל תקני.

בסוף מעשה, ירדן השלימה עם זכות ישראל לשליטה על הנגב, וגבולות המדינה נקבעו עם חלקי הנגב עד לאום רשרש. במקום הוקמה העיר אילת.

